

Smjernice i preporuke

Smjernice i preporuke za uspostavu dosljedne, učinkovite i uspješne procjene sporazuma o interoperabilnosti

Sadržaj

I. Opseg	3
II. Svrha	3
III. Obveze usklađivanja i izvješćivanja	3
IV. Smjernice i preporuke za uspostavu dosljedne, učinkovite i uspješne procjene sporazuma o interoperabilnosti	4

I. Opseg

Tko?

1. Ove Smjernice i preporuke primjenjuju se na nadležna nacionalna tijela (NCA-ovi).

Što?

2. Smjernice i preporuke definiraju što bi NCA-ovi trebali analizirati kod procjene sporazuma o interoperabilnosti te na koje će aspekte interoperabilnih sporazuma dotične središnje druge ugovorne strane (CCP-ovi) trebati obratiti pozornost.
3. Smjernice i preporuke ne uvode nove zahtjeve za CCP-ove pokraj onih navedenih u EMIR-u ili relevantnim tehničkim standardima. One, naime, određuju način ispunjivanja tih zahtjeva radi uspostave čvrstih i stabilnih sporazuma o interoperabilnosti.
4. Smjernice i preporuke usredotočuju se na rizike koje bi mogli proizaći iz sporazuma o interoperabilnosti te ukazuju na područja na koja bi se CCP-ovi trebali usredotočiti, a NCA-ovi potvrditi, kako bi se ti rizici umanjili.

Kada?

5. Ove Smjernice i preporuke primjenjuju se od 10-06-2013.

II. Svrha

6. Cilj ovih Smjernica i preporuka jest da se unaprijedi rigoroznost i uniformnost standarda koji se primjenjuju u procjeni sporazuma o interoperabilnosti.

III. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status smjernica

7. Ovaj dokument sadrži Opće smjernice i preporuke te Detaljne smjernice i preporuke. Objema vrstama pripadaju Smjernice i preporuke izdane u skladu s člankom 16. Uredbe ESMA¹. U

---

¹ Uredba (EZ-a) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala), o izmjenama i dopunama Odluke br. 716/2009/EZ i ukidanju Odluke Komisije 2009/77/EZ.

skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe ESMA, NCA-ovi moraju poduzeti sve napore kako bi se uskladili sa Smjernicama i preporukama.

8. NCA-ovi na koje se ove Smjernice i preporuke odnose, moraju se s njima uskladiti tako što će ih uključiti u svoje nadzorne postupke.

Zahtjevi za izvješćivanje

9. NCA-ovi na koja se ove Smjernice i preporuke odnose, moraju obavijestiti ESMA-u o tome jesu li usklađeni i namjeravaju li se uskladiti sa Smjernicama i preporukama, uz navođenje razloga neusklađenosti, u roku od dva mjeseca od dana kada ih je ESMA izdala na post-trading@esma.europa.eu. Ako izostane odgovor unutar ovog roka smatrat će se da NCA-ovi nisu usklađeni. Obrazac za obavješćivanje dostupan je na ESMA-inoj web-stranici.

IV. Smjernice i preporuke za uspostavu dosljedne, učinkovite i uspješne procjene sporazuma o interoperabilnosti

10. Uzimajući u obzir zahtjeve CCP-a za pristupanje sporazumu o interoperabilnosti kako je određeno člancima 51., 52. i 53. Uredbe, ESMA predlaže da NCA-ovi, prilikom razmatranja prijedloga o interoperabilnosti u skladu s člankom 54. Uredbe, procjenjuju prijavu prema kriterijima iznesenima u dolje navedenim Smjernicama i preporukama.

PRVA SMJERNICA I PREPORUKA: PRAVNI RIZIK

(Članak 52. stavak 1. točke a) i b) Uredbe (EU) br. 648/2012)

1. Opća smjernica i preporuka

NCA treba ustanoviti da je sporazum o interoperabilnosti jasno definiran, transparentan, valjan i provediv u svim nadležnim jurisdikcijama te da je CCP uspostavio okvir za redovitu procjenu ovih čimbenika prije pridruživanja sporazumu o interoperabilnosti.

Detaljne smjernice i preporuke

a) Dokumentacija

Kod primjene Prve opće smjernice i preporuke NCA-ovi bi u najmanju ruku trebali uzeti u obzir da:

- i. Dokumentacija na jasan i obvezujući način određuje prava i obveze CCP-ova u skladu sa sporazumom o interoperabilnosti.
- ii. Dokumentacija bude kompatibilna s CCP-ovim postupcima za ublaživanje rizika.
- iii. Uspostavlja postupak za redoviti pregled dokumentacije koji osigurava prikladnost dokumentacije te definira CCP-ove odgovornosti unutar tog postupka.
- iv. Uspostavlja postupak za savjetovanje odbora za rizik i klirinških članova ondje gdje će uspostava ili bilo koja izmjena sporazuma o interoperabilnosti vjerojatno imati znatan utjecaj na rizike kojima je CCP izložen te da obavijesti klirinške članove o tome gdje bi uspostava ili bilo koja izmjena sporazuma o interoperabilnosti mogla utjecati na njihovo poslovanje.
- v. Jasno označuje postupak i osobu odgovornu za praćenje i osiguravanje funkcioniranja sporazuma o interoperabilnosti.
- vi. Jasno definira mehanizam rješavanja sporova koji proizlaze iz sporazuma o interoperabilnosti.
- vii. Jasno definira uvjete i postupak za raskid sporazuma o interoperabilnosti.

b) Pravna analiza

Kod primjene Prve opće smjernice i preporuke NCA-ovi bi u najmanju ruku trebali uzeti u obzir sljedeće:

- i. Da je CCP s visokim stupnjem pouzdanosti procijenio da su sporazumi o umrežavanju između interoperabilnih CCP-ova valjani i provedivi.
- ii. Da je CCP s visokim stupnjem pouzdanosti procijenio da su njegova pravila i procedure, koje se odnose na vrijeme upisa naloga za prijenos u njegove sustave, te period neopozivosti definirani u skladu s člankom 52. stavkom 1. Uredbe.
- iii. Da je CCP s visokim stupnjem pouzdanosti procijenio mogućnost nastanka prekograničnih pravnih pitanja kao rezultat njegova sudjelovanja u sporazumu o interoperabilnosti, posebno glede njegovih procedura o neispunjenim obvezama i provedivosti kolateralnih sporazuma.
- iv. Da je CCP s visokim stupnjem pouzdanosti procijenio da su njegovi postupci za upravljanje neispunjenim obvezama interoperabilnih CCP-ova valjani i provedivi.
- v. Da CCP ima visok stupanj povjerenja glede provedivosti svojih pravila o potraživanju prema interoperabilnim CCP-ovima te glede održivosti svojih interoperabilnih procedura.

DRUGA SMJERNICA I PREPORUKA: OTVOREN I PRAVEDAN PRISTUP

(Članak 51. stavci 2. i 3. Uredbe (EU) br. 648/2012)

Druga opća smjernica i preporuka

NCA bi trebao ustanoviti da sporazum o interoperabilnosti osigurava nediskriminirajući pristup te da se odbijanje ili ograničenja pri ulasku zasnivaju samo na riziku.

Detaljne smjernice i preporuke

a) Dokumentacija

Kod primjene Druge opće smjernice i preporuke NCA-ovi bi u najmanju ruku trebali uzeti u obzir da dokumentacija:

- i. Prilikom reguliranja sporazuma o interoperabilnosti ne sadrži nikakvu odredbu koja ograničava ili stvara zapreke za uspostavu ili buduće proširenje sporazuma o interoperabilnosti na druge CCP-ove, osim kod opravdanog razloga zasnovanog na riziku.
- ii. Prilikom reguliranja sporazuma o interoperabilnosti nepravedno ne ograničava raskidanje sporazuma o interoperabilnosti kada jedan od interoperabilnih CCP-ova smatra da je isti potrebno raskinuti na temelju opravdanog razloga zasnovanog na riziku. U takvim okolnostima CCP koji odluči raskinuti sporazum o interoperabilnosti mora svom NCA-u ponuditi odgovarajuće opravdanje svojih razloga za raskidanje sporazuma o interoperabilnosti te klirinškim članovima, trgovinskim platformama koje CCP opslužuje te, ondje gdje je to potrebno, drugim interoperabilnim CCP-ovima dostaviti što je moguće više informacija.

TREĆA SMJERNICA I PREPORUKA: PREPOZNAVANJE, PRAĆENJE I UPRAVLJANJE RIZIKOM

(Članak 52. stavak 1. točke a), b) i c) i Članak 52. stavak 2. Uredbe (EU) br. 648/2012)

Treća opća smjernica i preporuka

NCA bi trebao ustanoviti da je CCP, prije sklapanja sporazuma o interoperabilnosti te na redovitoj osnovi, postavio opći okvir za prepoznavanje, praćenje i upravljanje potencijalnim rizicima koji proizlaze iz sporazuma o interoperabilnosti.

Detaljne smjernice i preporuke

a) Opće politike, procedure i sustavi

Kod primjene Treće opće smjernice i preporuke NCA-ovi bi u najmanju ruku trebali uzeti u obzir sljedeće:

- i. Da CCP-ovo sudjelovanje u sporazumu o interoperabilnosti ne utječe na njegovo usklađivanje sa zahtjevima kojima podliježe prema Uredbi i relevantnim tehničkim standardima ili ekvivalentnim propisima u trećim zemljama. U tom bi smislu ovim zahtjevima trebao udovoljiti svaki CCP samostalno, naročito u pogledu predfinanciranih financijskih izvora, uključujući marže.
- ii. Da CCP-ovi razmjenjuju potrebne informacije o svom poslovanju, uključujući, gdje je to bitno, potencijalni oslonac na treće osobe kao pružatelje ključnih usluga, omogućujući svakom CCP-u da obavlja uspješnu periodičku procjenu te da prepozna, prati i ublaži svaki novi ili povećani rizik, međuovisnost ili širenje učinaka koji bi mogli proizaći iz sporazuma o interoperabilnosti.
- iii. Da postoji postupak za redoviti pregled CCP-ova okvira za upravljanje rizikom koji slijedi nakon procjene iz točke (ii).
- iv. Da postoji postupak za usuglašavanje interoperabilnih CCP-ova oko bilo koje izmjene sporazuma o interoperabilnosti kao i za rješavanje sporova.
- v. Da postoji postupak za:
  - a. obavješćivanje interoperabilnih CCP-ova o svakoj izmjeni pravila CCP-a; te
  - b. usuglašavanje interoperabilnih CCP-ova o svakoj promjeni pravila jednog CCP-a koja izravno utječe na sporazum o interoperabilnosti.
- vi. Da je za slučaj sporazuma o interoperabilnosti koji uključuje tri ili više CCP-ova, CCP definirao politike, procedure i sustave za prepoznavanje, praćenje i ublažavanje rizika koji proizlaze iz kolektivnih sporazuma te prava i obveze različitih interoperabilnih CCP-ova.
- vii. Da CCP-ovi poslovni sporazumi, kapaciteti obrade i sporazumi o upravljanju rizikom budu dovoljno skalabilni i pouzdani kako za trenutačne tako i za planirane maksimalne opsege poslovanja obrađene putem interoperabilne veze i broja CCP-ova uključenih u sporazum o interoperabilnosti.
- viii. Da sporazumi o komunikaciji između interoperabilnih CCP-ova osiguraju pravodobnu, pouzdanu i sigurnu komunikaciju.
- ix. Da su CCP-ovi postupci upravljanja neispunjenim obvezama osmišljeni tako kako bi osigurali da upravljanje neispunjenim obvezama klirinškog člana jednog CCP-a ne utječe na poslovanje interoperabilnih CCP-ova ili ih izloži dodatnim rizicima.
- x. Da je CCP procijenio potrebu za posebnim postupcima upravljanja neispunjenim obvezama u pogledu sporazuma o interoperabilnosti.
- xi. Da je postupak za raskidanje sporazuma o interoperabilnosti od bilo kojeg interoperabilnog CCP-a jasan i transparentan te da će rezultirati urednim raskidom koji CCP-ove neće nepotrebno izlagati dodatnim rizicima.

b) Bonitetni zahtjevi

Kod primjene Treće opće smjernice i preporuke NCA-ovi bi u najmanju ruku trebali uzeti u obzir sljedeće:

- i. Da se financijski rizici, uključujući rizike skrbništva, koji proizlaze iz sporazuma o interoperabilnosti, prepoznaju, prate, procjenjuju i ublažavaju podjednako rigorozno kao i CCP-ova izloženost riziku koja proizlazi iz njegovih klirinških članova.
- ii. Da CCP ima odgovarajuće postupke, procedure i modele rizika, uključujući metodologije za testiranje osjetljivosti na stres, kako bi adekvatno predvidio svoju financijsku izloženost i potrebe za likvidnošću koje proizlaze iz sporazuma o interoperabilnosti.

- iii. Da je CCP procijenio, prikupio i da ima pristup traženim inter-CCP-ovim sredstvima potrebnima za pokrivanje kredita i rizika likvidnosti koji proizlazi iz sporazuma o interoperabilnosti, uključujući u ekstremnim, no mogućim tržišnim uvjetima.
- iv. Da je CCP prepoznao sve rizike koji nastaju u intervalu između inter-CCP-ovih maržnih poziva i raspoloživosti relevantnog kolaterala.
- v. Da interoperabilni CCP-ovi ne smiju pridonositi jedan drugome u fondove za neispunjene obveze ili druga financijska sredstva kako je definirano člankom 43. Uredbe.

c) Neispunjena obveza interoperabilnog CCP-a

Kod primjene Treće opće smjernice i preporuke NCA-ovi bi u najmanju ruku trebali uzeti u obzir sljedeće:

- i. CCP-ova potencijalna izlaganja riziku koja proizlaze iz nepokrivenih kreditnih gubitaka ako je iscrpljen kaskadni redoslijed ispunjivanja obveza interoperabilnog CCP-a.
- ii. Stupanj do kojeg bi prenosivost pozicija od nepouzdanog CCP-a na solventnog CCP-a ili na fond za neispunjene obveze interoperabilnog CCP-a, namijenjenog pokrivanju izloženosti koje nastaju iz financijskih instrumenata odobrenih putem sporazuma o interoperabilnosti, pridonio smanjivanju inter-CCP-ovih izloženosti.
- iii. Sigurnost da su rizici koji su nastali sporazumom o interoperabilnosti predloženi klirinškim članovima u skladu s člankom 38. stavkom 2. Uredbe i člankom 10. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 153/2013 od 19. prosinca 2012. kojim se nadopunjuje Uredba (EU) br. 648/2012 u pogledu regulatornih tehničkih standarda glede zahtjeva koji se postavljaju središnjim ugovornim stranama.
- iv. Rizike kolektivnog sporazuma o interoperabilnosti, kada u sporazumu o interoperabilnosti sudjeluju više od dva CCP-a.
- v. Vjerojatne potrebe za likvidnošću koje nastaju iz sporazuma o interoperabilnosti kao u slučaju kada se ne ispunje uvjeti inter-CCP-ova maržnog poziva.

d) Različiti modeli upravljanja rizikom

Kod primjene Treće opće smjernice i preporuke NCA-ovi bi u najmanju ruku trebali uzeti u obzir sljedeće:

- i. Da CCP ima postupak za redovito procjenjivanje mogućih razlika između okvira za upravljanje rizikom interoperabilnih CCP-ova, identificirajući svaki rizik koji bi mogao proizaći iz uporabe različitih modela ili provjera, uključujući procjenu rezultata provjera osjetljivosti na stres i testiranje postupaka za neispunjene obveze te da ima prikladne aranžmane za ublažavanje tih rizika.
- ii. Da bi nakon procjene iz točke (i) trebao postojati postupak koji interoperabilnim CCP-ovima omogućuje da pregledaju svoje okvire za upravljanje rizikom i razmotre poduzimanje mogućih mjera, kao i daljnjeg približavanja okvira za upravljanje rizikom.

e) Profil rizika i kriteriji za članstvo

Kod primjene Treće opće smjernice i preporuke NCA-ovi bi u najmanju ruku trebali uzeti u obzir sljedeće:

- i. Da je CCP procijenio profil rizika svakog interoperativnog CCP-a, uključujući svaki rizik koji bi mogao proizaći iz pravilnika o članstvu, kako bi utvrdio da sporazum o interoperabilnosti ne rezultira slabljenjem općeg CCP-ova okvira za upravljanje rizikom.
- ii. Da CCP ima mjere, procedure i sustave kako bi redovito pratio, procjenjivao i ublaživao svaki rizik koji proizađe iz međuovisnosti, uključujući i onaj koji proizađe iz tijela ili grupe tijela koji djeluju kao klirinški članovi ili pružatelji ključnih usluga jednom CCP-u ili više njih. U tom smislu ograničenja koncentracije koja je svaki pojedini CCP odredio, trebala bi biti revidirana kako bi se osiguralo da će ostati prikladnima u svjetlu sporazuma o interoperabilnosti, posebno ako sporazum dovodi do povećane međuovisnosti rizika.

f) Upravljanje izloženošću

Kod primjene Treće opće smjernice i preporuke NCA-ovi bi u najmanju ruku trebali uzeti u obzir sljedeće:

- i. Da je CCP utvrdio na koji će način pokriti izloženosti koje potječu iz sporazuma o interoperabilnosti, uključujući:
  - a. način na koji će obračunavati maržu sukladno članku 41. Uredbe i poglavlju VI. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 153/2013 od 19. prosinca 2012. kojim se nadopunjuje Uredba (EU) br. 648/2012 u pogledu regulatornih tehničkih standarda glede zahtjeva koji se postavljaju središnjim ugovornim stranama.
  - b. način na koji će podmiriti izloženosti zbog neispunjenja obveza interoperabilnog CCP-a, a da pritom ne umanjuje CCP-ovu sposobnost da ispuni svoje obveze prema svojim klirinškim članovima.
  - c. pretpostavke za određivanje i izmjenu inter-CCP-ovih marži. Ovdje bi za NCA-ove trebalo uključiti detaljno objašnjenje razlika, ako postoje, između parametara za upravljanje rizikom koji se primjenjuju na inter-CCP-ove izloženosti, nasuprot onima koji se primjenjuju na klirinške članove.
- ii. Da je CCP odredio alate za upravljanje rizikom, poput mjera marži ili fondova za podmirivanje obveza, kako bi se riješilo bilo kakvo slabljenje općeg okvira za upravljanje rizikom zbog sporazuma o interoperabilnosti.
- iii. Da je CCP uspostavio, za svoje klirinške članove, transparentne sporazume kako bi podmirio izloženosti koje proizlaze iz sporazuma o interoperabilnosti, uključujući u ekstremnim, no mogućim tržišnim uvjetima.

ČETVRTA SMJERNICA I PREPORUKA: POLAGANJE KOLATERALA

(Članak 53. stavak 3. Uredbe (EU) br. 648/2012)

Opća Smjernica i preporuka

1. NCA bi trebao odrediti da interoperabilni CCP položi kolateral tako da bude zaštićen od neispunjenih obveza drugih interoperabilnih CCP-ova.

PETA SMJERNICA I PREPORUKA: SURADNJA IZMEĐU NCA-OVA

(Članak 54. stavak 2. Uredbe (EU) br. 648/2012)

Opća Smjernica i preporuka

1. Ne dovodeći u pitanje postupak dopuštenja opisan u članku 17. Uredbe, NCA-ovi odgovorni za procjenu sporazuma o interoperabilnosti trebali bi međusobno usko surađivati tijekom faze procjene. To podrazumijeva razmjenu informacija tijekom postupka te razmjenu izvješća o njihovim procjenama rizika prije nego ih okončaju i predaju dotičnim kolegijima u skladu s procedurom navedenom u članku 17. Uredbe. Ne dovodeći u pitanje aranžmane kolegija opisane u članku 18. Uredbe, NCA-ovi odgovorni za nadzor interoperabilnih CCP-ova trebali bi međusobno usko surađivati na redovitoj osnovi.
2. Kada je riječ o sporazumu o interoperabilnosti između CCP-a ovlaštenog prema članku 17. Uredbe i CCP-a priznatog prema članku 25. Uredbe, trebali bi postojati sporazumi o suradnji između NCA i nadležnog tijela treće zemlje kako bi se poštovale odredbe iz 1. stavka ove Smjernice i preporuke. Uspostava odgovarajućih sporazuma može se olakšati sporazumom o suradnji između ESMA-e i nadležnog tijela treće zemlje, kako je određeno sukladno članku 25. stavku 7. Uredbe.